

Ibraniyaya

Kalgha Faara sə tə mii Wanggən

¹ Kaar, kalang Faara chichiyinəm sə ahu kwamangya hangga tə kəm hu sayi hangga tə mii annabiya.

² Amma ahu bəngginiya na yi mii ngwala kəshiirha, kalang də kəm sə tə mii Wanggən. Tə Wan da ni ənana Faara əngya heu, təkəm wur da ndən a thlə əngya nən heu.

³ Ndəghən ni kukwaryid mamnggid Faara tə kəm ndəghən ni thləgha Faara fa. Ndəghən ni kəsgha əngya heu ahu labarghən na tə səsəmnda. A kwasamaddi tsabang nən kəm də hu dimiyid nəm, tsauka a talara a yisəmad Faara na tə səsəmnda fa kaan.

Kal Wandī fathləngya Faara

⁴ Nanən kee wal mamnggirha nən kalgha fathləngya Faara kəla dəfang na nda thləma kalgha yi ndan mamnggirha.

⁵ Kəsər mbə təthlənda Faara sə 'wana Faara ndang nda,

“Waana ni sa,

Tsaudi Tsu a weeriya.”

Nduwa kəm,

“Niya tsaurha Chin,

Ndəghənggi kəm tsauka Waana wa.”*

* **1:5 1:5** Dzabura2:7; 2 Samaila7:14; 1 Deleewar fa səngya17:13

6 Amma 'wanən thlən Wan 'wadghən hu kəshiirha
də, ndəghən,

“Ngwa fərangga fathləngya Faara mamnggirha.”*

7 Aten fathləngya Faara, ndaaghən,

“Na Faara tsang fathlənggighən kəla səsəna,
mafayighən kəm tsawa nda kəla sheneu
waarha.”*

8 Amma aten Wandī ndəghən,

“Tsənggam kutəryid wa, Faara,
nən a tsaurha pakwanni də,
Səsal kutəryid wa yi nggayirha ni

9 Tar nggayirha ndəna midwa,

Kar na tar mbəlfēerha!
Tsaunən kee, yiwa Faara ndən dəfowa aten
shayiwa,
kəmo fədeerha nən fa yi mbəna farha.”**

10 Ndəghən kəm,

“Ka a katəradghən, Chinəm,
Sa ənagha kəshiirha,
Talara kəm tar harwa ni.

11 Na nda a ngwalarha,

Amma sa na a naarha sə;
kanda heu na nda a təla də kəla kabarha na
kabaarha ənaarha.

12 Na a fadang kanda kəla bər kabarha,

Na nda a nggərang kanda hai kəla na niifa
mbedeng karidghən hai.

Amma sa mba tam kyaharra hai wa,

Mbə hurad wa tam ngwalarha wa.”*

* 1:6 1:6 Deleewar nggər ngwa kumarha32:43 * 1:7
1:7 Dzabura104:4 * 1:9 1:9 Dzabura45:7-8 * 1:9 1:9
Dzabura45:6,7 * 1:12 1:12 Dzabura102:25-27

13 Ahur fathlengya Faara mbusə 'wana Faara ndang nda,

“Tsawu a yisəmanna
kəl tsawang ni fatsanggiwa
akamu saryiwa.”*

14 Fathlengya heu səsən fatarya ni kee. Thlənna Faara kanda ka a dangganda fingsayina sə na har langaad hərəkrha.

2

Yiyi thləmaarha aten kyathla hai

¹ Tsaunən kee, taama kwarəm aten əngya sək nəm, a kwar wum wa nəm a kyathla hai ma kwamana.

² Tsaunən labardi thlək na fathlengya Faara kəkafek ni, fingsya kargha takkwaghən, nduwa kar da fa a əna taara nda təghən wal nda yindan tsətsəlla kamngga a kanda.*

³ Kəkən nəm wal hərəkrha a kar wum tə mamnggid hərəkrha wa? Kəsər Chinəm tafadghən, ndən katərangga pərrəghən hai, fingsya səkka ndən kanda pərangga ndaarha kəm kəkafek ni.

⁴ A mbədiya chikka Faara yighən shedawa aten yindan tə ənsakhkya, tə ənwultengya tə əngya məmanggən dədamən-dədamən, tə fərra Səsəna tə Pedənda dədamən-dədamən, ndəghang nən də kəla tərna midghən.

Tsau Yeeso Niifa

* **1:13 1:13** Dzabura110:1 * **2:2 2:2** Ibraniyaya 1:1; Nggurub ngwa kumarha 33.2; Tar fathlengya 7:53; Ibraniyaya 10:28

⁵ Malangwa Faara ndən fathlənggighən əna kutəyirha nda aten Kəshiddi na bəyi nəm a ndikrha atənggən nanənya wa.

⁶ Amma na mbərha sə hu deleewar Faara ndagha:

“Mani nafiya tə waasa in na biliarha tə kanda, Nduwa wan niifa na lafrha?

⁷ Tsang na kanda ngguchit ma fathləngya Faara, Fadang na kanda tə yi mamnggirha tə həhasyirha, ⁸ fərang səsəmnda kanda aten əngya heu.”

Malang də əngya heu a kamu ndan, mbə 'ya sə dəfang na Faara man patu də ma kanda wa. Ko mbuwa nəm nanənya a naa əngya heu na a kamu ndan wa.†

⁹ Amma kəm nadəm Yeeso, tsauka ahu sayi ngguchit a kamu fathləngya Faara, nanənya fadang nda nəghən tə mamnggirha tə həhasyirha hu səsadghən yi mərta. Nanən kee, ka nggayid Faara ni, kəsna Yeeso mərta fa ka kowunni.‡

¹⁰ Kəsər məməl ni ənənən əngya heu təkəm nana əngya sə heu, ahu bəng nda wundakhnaya bə hangga ahu mamnggirha bə. Nanən kee, məməl ni tsang nən tə inang nda kwaman hərəkrə ndan hai chahal hu səsaarha.§

¹¹ Kəsər ndəghən na a tsang niifa chahal tə fingya 'wa nanda tsang kanda chahal, na nda hu minda tal. Nanən kee mbə shilee kəsang Yeeso a aahdə kanda shayighən wa,

¹² ndəghən,

“Niya pər thləm wa a shayina.

† **2:8 2:8** *Dzabura 8:4-6; 1Korontiyaya 15:25* ‡ **2:9 2:9** *Tar Fathləngya Yeeso 2:33; 3:13; Filibiyaya 2:9; Filibiyaya 2:7-9; Yahaya 3:16; 2 Korontiyaya 5:15* § **2:10 2:10** *Romaya 11:36; Luka 24:26; Ibraniyaya 7:28*

Niya fal thlēm wa a pathlang fiya a wum nda hai
ka a tērang shilee nda Faara in.” *

¹³ Nggərgħən ndaarha,
“Niya mbərsaarha tēghən.”

Tə kəm,
“Kulo nggi ya tə wanggini fəree na Faara.”†

¹⁴ Tsau nən wanggini na nda tə thlu farha fa
tə fara, ndəghənggi kəm tsaudə kee. Əna nən kee
kəsər hu mərrəghən, bəlang də səsəmnda tə kəs
məra ha, ndəna Sheetan, ‡

¹⁵ kwasanggən fīngya hai hu tsawud ndan na a
əna tar mafayirha kəsər ka tərəm mərri. §

¹⁶ Kəsər kəkafek mbə fathlōngya Faara nən a
dang kanda sə wa, amma chichiya Ibrahim.

¹⁷ Tsaunən kee, ngwa tsauka kəla kanda, ko
kəkən ni tsauka tə hadang nda fiya fa tə firis na
manggən tə kəkafek fa hu tar Faara. Tənən fər
sataka yi chahang dīmiyid ndan fiya də. *

¹⁸ Kəsər ndəghən tafadghən tək də səsəarha fa a
sayiddi kəkərang na nda, tsək də kəm na a danggən
fīngya sə a nanda a kəkərang kanda.†

3

Kal Yeeso Musa mu

¹ Tsaunən kee shayina fatakkwaya na chahal,
kun pet na fad nun walgha addi na a talara,

* **2:12 2:12** Dzabura 22:22 † **2:13 2:13** Ishaya 8:17; Ishaya 8:18;
Yahaya 10:29 ‡ **2:14 2:14** Yahaya 1:14; 1 Korontiyaya 15:54-57;
2 Timoti 1:10; 1 Yahaya 3:8 § **2:15 2:15** 2 Timoti 1:7 * **2:17**
2:17 Filibiyaya 2:7; Ibraniyaya 5:2; Ibraniyaya 4:14,15; 7:26,28;
Ibraniyaya 5:1 † **2:18 2:18** Ibraniyaya 4:15

sheeman teena Yeeso fa, nəm aarha təthlənda Faara tə kəm firis na manggən sheeda nəm. *

² Ənadə taara tə kəkafekkirha a niifdi thləngga ndən ba, kəla ənana Musa kəkafekkirha ahu targhən ahur nafiya Faara.†

³ Heu tə kee, wal Yeeso fərra mamnggirha kaan ma Musa, kəla niifa təngga kəna kaldə kəndi mamnggirha.

⁴ Kəsər kala wure na niifasə təngga ndən, amma tə tən əngya heu Faara ni.

⁵ Nana Musa tə kəkafek fa ahu əngya heu a mbed nafiya Faara, fərdə shedawa tə əngya bana Faara thləkrha a mbee.‡

⁶ Amma Kərəsti nəghən tə kəkafek fa tsaunən ndəghən ni Wee na aten nafiya Faara heu. Kəm ni wurighən, a dədəm mbeedə tə shembe tə shiiten di nəm a taala sə.

Kəs thləmaarha aten yamid fərkəkafek

⁷ Nanən kee, kəla ndana Səsəna tə Pedənda, “A weeriya a sək dūn kwad uradghən,

⁸ a na hur nun kakrak wa, kəla əna nun kakyathlanga, a sayid kəkərra na a kaheerha wa.

⁹ A mbədi kəkəree na chichiya nun sə, ko nanən nanda taara ənani yi huraya kumnggit fada.

¹⁰ Ndəghən dani səbna hurna də tə nafiya kəshiid fərdi ndən ndaani, ‘Na ahur ndan inggun ma nggi, kar əna ‘ya ndang ni kanda.’

* **3:13:1** Ibraniyaya 2:11; Ibraniyaya 2:17; Ibraniyaya 4:14 † **3:2 3:2** Deleewar thlətta 12:7 ‡ **3:5 3:5** Kyarhaba 14:31; Deleewar thlətta 12:7

- 11 Hərəmna hurna səbrha də aah Faara ni ndee,
 ‘Mba nda tam kyarha hu yibədna hai wa.’”§
- 12 Shayina, kwarama, nadə hur nun naarha tə mbəlfēerha, tə yamid fərkəkafek, na a kyakhrun hai malanggun Faara na tə yibrha wa.
- 13 Amma nama narha fərang kaali ndan kala dathla mbərha fa hai. Ənama taara tə fara nəm aarha, “Weeriya,” amana niifa narha tal ahur hukrha dīmiyirha ndən nagma hurghən kakrak.*
- 14 Nəm a wumteena tə Kərəsti a ish dəm tə shembe kəla ‘wa nəm fərkəkafek ta mii ngwaladghən də. †
- 15 Kəla ndaana nda,
 “A weeriya a səkdun uradghən,
 A tsang dūn hur nun kakrak kəla a sayid kakyathlang dī wa.”‡
- 16 Nda wunni səkka uradghən, nggəra nda əna kakyathlaanga təghən? Mbə nafina ni kyang na Musa kanda sə a chehweed Masar wa?§
- 17 Nda wunni səbna hur Faara də tə kanda yi hurarha kumnggit fada? Mbə nafina ni ənagma dīmiyirha, mərna nda a kaheerha wa?
- 18 Nda wunni aah na Faara thləmnggən aten ndan tə ndaarha mba tam wal yibrha a mishim ndəghən wa? Mbə nafina ni kargha miighən fa wa?*
- 19 Kəla nəm hai kee ashe ka yamid fərkəkafekkid ndan ni walwa nanda yibrha a mishim ndəghən.†

§ **3:11 3:11** Ibr 4:3,5; Dzabura 95:7-11 * **3:13 3:13** Ibraniyaya 10:24,25; Afisaya 4:22 † **3:14 3:14** Mbədghən 6 ‡ **3:15 3:15** 7:8; Dzabura 95:7,8 § **3:16 3:16** Deleewar Thlətta 14:29; Dzabura 106.26 * **3:18 3:18** Deleewar thlətta 14:20-23; Ibraniyaya 4:6 † **3:19 3:19** Yahaya 3:36

4

Far yibəd nafiya Faara

¹ Tsaunən kee, hərəmna dəf miighən yi kyarha hu yibrha hai balghən sə, tama kwarəm kaan, amana tal ahur nun kədeng kyarha sahai.

² Kəsər sək dəm Labardi na Mbənggən kəla kanda kəm, amma labardi dang ngwa kanda sə wa, thləwa ndan fa tə kəkafekkirha wa.

³ Amma kəm fərgha kəkafek, kəm ni na a kyarha hu yibədda hai. Dalama teena hai tə labar Faara ndanən, “Səb hurna də aah ni thləmna tə ndaarha, ‘Mba nda tam kyarha hu yibrha hai wa.’ ” Ndaana Faara kee ko nanən ‘wadə teena ngwalang də targhən ka a sayiddi ənanən kəshiiirha.

⁴ Kəsər ahu ma mbərha thlək də labar beena yi məd tə ndaarha, “Afar beena yi məd yib Faara ahu targhən ənanən heu.”

⁵ Tə kəm nggər nda thləkkən tə ndaarha, “Mba nda tam kyarha hu mbəd yibəd na hai wa.”

⁶ Kaar pər nda labardi ya na mbənggən aten yibəddi, amma fingya pərang na nda Labar Faara kanda kyawa nda sahai wa kəsər fərwanda kəkafek təghən wa.

⁷ Tərgha nggərghən dəf fara, aaghənən, “Weeriya”. Thləkkən fardiya akwasamad huraya hangga a mii Ndauda, kəla ndaana labar Faara na chichireethlee hai kaar, “A weeriya a sək dūn urad Faara, a tsang dūn hur nun kakrak wa.”

⁸ A ndam fərang Djeshiwa yibrha kanda, kam nggər wa Faara sakh fara səmən yi far yibrha wa.

⁹ Ta weeri dāba ya Balgha far yibədda sə ya yi nafiya Faara.

¹⁰ Kəsər kala nafiya kyagha hu yibəddə hai ki Faara ya, yib nda hu tar ndan kəla yibna Faara ahu yighən taara.

¹¹ Tsaunən kee, taama djitəm na a kyam hu yibəddə hai ya, amawana niifa kyarha hu yamid kar mii Faara fa kəla ənana nafiya Isəreelaya.

¹² Kəkəfek, na labar Faara nəghən tə yibrha fa, tə shembed taara kəm. Chimndghən kaldə yi thlaukh kəlara na tə mee səri. Nən kyathla ta ahur niifa də, ndəghanggən səsəna hai tə yibrha, tə kəm ta hu shileerha də. Nən sənang numad 'ya hai na mid niifa tə numadghən.

¹³ Mbə 'yasə ənana nda hu kəshiirha na bəbee a yid Faara wa. Əngya heu nəghən a pəpal hu yidghən ndəghən nəm a fərang kirəssa əngya əna nəm.

Yeeso ndəna mamnda Firistaya

¹⁴ Tsaunən nəghəm tə mamnda Firis ha, Yeeso Wan Faara dəgha talara də ta mbed Faara də, taama ishim aten fərkəkəfekkid nəm kəla ndaa nəm.

¹⁵ Kəsər mamnda Firis di kyanəm ya mbə yanda ni mbuwa nəm hadang fa ka kədi nəm wa. Amma nəghəm tə mamnda Firis kəkərang na nda hu kwamangya hangga kəla nanəm, amma ndəghən nggi mbə tə dimiyirha fa wa.

¹⁶ Tsaunən kee taama nəm hwas-hwas dəm də tsau tə tsənggam kutəryid Faara fa, tənəm hadang nda fa kada nggayirha nəm na a dāng kəm sə ana mid nəm sə thlaara.

5

¹ Kala manda Firis na nda wurghən sə ahur fiya

kəsər a əna tar Faara nən a meyed fiya, ndəghən ni fər ən fəra tə əna sataka yi chakh dīmiyirha.

² Tsaunən ndəghənggi nəghən tə yighən kədiirha, nən mbang takkwarha tə fingya na tə yamid sənda tə sammayirha tə fingya na a kyathla hai.

³ Ndəghən da nən əna sataka yi altənggən yi chakh dīmiyirha tə yi fiya kəm.

⁴ Mbə niifa sə na wur fadghən tsauka mamnda firis ka nana midghən a fərang mamnggirha nda wa. Na niifa mbang tsaurha firis na manggən kee a aah Faara ndən kəla aah nən Haruna.

⁵ Nəghən kee kəm, mbə Kərəsti ni wurgha altənggən tsauka Firis na manggən wa. Faara ndən wurgha ndən, ndən ndangna Faara, “Waana ni sa. A weeriya tsauđi Tsu.”

⁶ Nggərgħən ndaarha a mbərha pak, “Firis ni sa pakwandə, kəla saghang na Melkidzedek hai.”

⁷ A sayiddi na Yeeso hu kəshiirha, hwan də Faara tə tərha kaan har tə aam yirha, a niifdi na mbang hərgħang nda ma mərri. Sək Faara hwardəghən kəsər nən əna taara tə 'ya ndang na Faara tə fərang mamnggirha.

⁸ Ko nanən Yeeso Wan Faara ni, tsaha də əna taara hu əngya sanən fa.

⁹ A sayiddi tsaunən lələgda, tsauka ndəghən ni kwaman hərəkrha yi pakwandə a fingya heu na a əna taara tə 'ya ndaanən,

¹⁰ ahu kiya ni fadang na Faara tsauka Firis na manggən kəla saghang na Melkidzedek hai.

Yiyi thlamarha aten wutta samarha də

¹¹ Aten labar diya na əngya sə hangga na minnan thləkrha, amma nəghən pədaghən na a pərang nggənan kun, kəsər mbun mbang sənang 'ya hai wed wa.

¹² Kam də kun nanənya tsawun fa tsahaya ha, amma na mid nun sə a nggərgha niifa tsahanggən kun ha aten əngya kamngga hu labar Faara. Kəl bi thlaarha kee ndən bəlna mid nun, ma yaarha.

¹³ Kala niifa tsauna bi thlaarha ənnadghən mi, wufar wee ni, səngwa əna kwaman 'ya na ngga wa.

¹⁴ Amma ənnarhami na kakrak ndəna yi fingya mangga, na a əna taara tə numad ndan kətsar, na a hwathlang ngganda 'ya hai na ngga tə tar mbəlfearha.

6

¹ Tsaunən kee, taama malang nggəm djib katəra tsaharhaha 'wa nəm waala aten Kərəsti, dəm mbeedə, tə chik sənda. Kamngwa a nggərghəm katərang tsaharhaha aten mal dīmiyirha aten əngya na bəng mərə ba tə fərkəkafek a Faara wa,

² təkəm sək labara aten mbaptisma, tə fər parka, tə yi thliirha sə hu mərə, tə ngwa kumad ngwala kəshiirha.

³ A nggəm Faara fa, nəm a dərha mbeedə.

⁴ Kəsər nəghən pədaghən mbanggəm wudang fingya thləgha labarda fa nggərə nda samarha də. Fingya 'wa nanda bəng kanda hu kukwaryid Faara ba, taarangga əngya fa na ngga a talara, wal nda yindan Səsəna tə Pedənda,

⁵ təkəm taarangga mbənda labar Faara fa tə səsəmda kəshiirha na bayi.

⁶ Amma fingya wudgha samarha dē hu fərkəkafekkid ndan mbə kwamana sē na a wudang nggəm kanda ba na a mal dīmiyid ndanda wa. Kəsər na nda a nggər tawang Wan Faara dē aten kadiirha, fərang shilee nda a pəpal.

⁷ Chehweerha na a sang aam 'yaara na a bərha tenggən hai kətsar, na kyang həfya sē fər ənnarhami nən ka a thlar fingya yina nən na a hudaghən, nən wal parkad Faara.

⁸ Amma ana chehweerha a kyang ndakhkya sē tē hwaliya mbə ngga wa, na Faara a shiwang nda. A kwasamadghən nən a djirha dē.

⁹ Shayina, ko nanən thlək dən tur labardiya, səndansə nun a thlə parka na ngga yi hərəkrha na fingya a waala.

¹⁰ Faara mbə tē yamid nggayirha fa wa. Taara ənang nun tē nggəmnda kyadang nun hu thlaara a nafiighən, kəla nanun a dərha mbeedə tē dang kanda sē.

¹¹ 'Ya na minnan ndəna kowunni ahur nun na a djitigha kee ta mii ngwaladghən dē, tənə ənggini nun a shiteena atenggən ləghəttə.

¹² Mbə minnan sē a tsawun nafiya na tē səbrha yid wa, amma tsahama fingya yini hu fərkəkafek, tē kərəsta har langaad dəf mii dā nda.

Kəkafek ni dəf mii Faara

¹³ A sayiddi dəfna Faara miighən a Ibrahim, dəf dē miighən tē aah thləmnggən. Tsaunən mbə niifa sē kalgha ndən na a aah thləmnggən nən wa, ndən aah nən thləmnggən.

¹⁴ Ndagha Faara, “Kəkafek, niya fəro parka, niya tsawang chichiwiwa na nda hangga kaan.”

¹⁵ A kwasamaddi kæræs na Ibrahim kaan, tærgha færangga Faara ændi dæf næn miighæn.

¹⁶ Na fiya aah Faara aten niifa kalgha kanda mamnggirha. Aah Faara ndæna a kyad mii ngwala ngaala.

¹⁷ Næghæn kee kæm, ana mid Faara sæ a kyad ndaarha næn 'ya ndanæn kækafek ni a nafiya dæfnæn miighæn næn aah thlæmnggæn ka a kyanggæn ngaala dæ ahur ndan a kyad ndaarha næn mbæ tam kyakhrang miighæn hai wa.

¹⁸ Na ængya sæ særi mbuwa tam kyaharra hai, mbuwana Faara nggabarha atenggæn. Nanæn kee kæm walgha mbæd tsaurha næn a færang kaali kæm kaan na a kæs ænda næn ha næn a shang teena fa na a mbed næn.

¹⁹ Shiiten di kyanæm ya kækafek ni næn ishang hutæn næn. Næn kyarha hura dæ kaan, ta kæsær shishamar da dæ na a mbærha chahal a talara.

²⁰ Yeeso ndæn 'wagha kyarha mbæda dæ a meyed næn, tsaunæn ndæghæn ni Firis na manggæn yi pakwandæ kæla saghang na Melkidzedek hai.

7

Tsaurha Firis tur yi Melkidzedek

¹ Melkidzedek kutær Salem ni, tæ kæm Firis yi Faara na manggæn kalgha mbærha mu. Kæmaghæn tæ Ibrahim a sayiddi næn a wutta bæ a kwasamaddi hæb næn yanda ænanæn tæ kutærya kal næn kanda mu, kæma na nda hai, dæfang parka næn in.

² Tærgha Ibrahim færang ænfæra næn tal hu kum yi ængya wal næn bæ hu yanda. Thlæm Melkidzedek ndaarha ni, "Kutæra yi nggayirha."

Təfəəm, “Kutər Salem ni,” ndaarha ni, “Kutər tsawud dədemnggirha.”

³ Mbə chireethla sə kyadgha chin Melkidzedek tə man nduwa turyighən wa. Mbə katəra bənggən sə nduwa mii ngwala tsawudghən wa. Amma firis ni ndəghən yi pakwandə, nəghən kəla Wan Faara.

⁴ Kəlaman tur mamnggid niifdiya. Ko Ibrahim riigha mii na chichid nəm fərang də tal hu kum əngya har nən bə ka yanda.

⁵ Nanənya dəleewar ngyakhrha Musa kyaddə ndaarha turya Lawiya tsauka firis na nda thlə ənfəra tal hu kum a haar nafiya Isəreela ko nanən turya Ibrahim ni.

⁶ Amma Melkidzedek mbuwa tur Lawiya, thlədə ənfəra a haar Ibrahim, dəfang parka nən Ibrahim teena ndəghənggi 'wagha thlə dəfmi Faara.

⁷ Mbə ngaala sə wa yi na fər parka kaldə yandı na a thlə parka mamnggirha.

⁸ A mbədiya, firistaya na hu turya Lawiya nafiya ni mərgha, na nda thlə ənfəra tal hu kum a haar fiya. Amma aten Melkidzedek, thləgha ənfəra a haar Ibrahim thlək ndan tə ndaarha nəghən tə yibrha fa.

⁹ Nanən kee, nəm ndaarha Lawi tafadghən, tsauka turyighən ni na thlə ənfəra, fərdə yighən ənfəra haadə a haar Ibrahim,

¹⁰ kəsər a sayiddi kəmana Ibrahim hai tə Melkidzedek nggət wanda Lawi 'wan wa, amma nəghən hu turya chichidghən.

Na Yeeso kəla Melkidzedek

¹¹ Nanən kee, a ndam firistayirha yi Lawiya nəghən məməl tə yi deleewar ngyakhrha Musa fərang na nda Isəreelaya, kama na firis nggər kyarha ba pak, na məməl tə tur yi Melkidzedek, mbə tur yi Haruna wa.

¹² Kəsər a nggərang nda kwaman firistayirha hai, tsaudə tətə ni a nggərang ngganda tsahad ngyakhrha hai kəm.

¹³ Kəsər firisdi nəm a thlək ənggini atənggən ya, nəghən hu turya pak, mbə niifa sə kəm ahur tur yini 'wagha əna tar firis a mbəd nji sataka wa.

¹⁴ Kəsər nəghən a pəpal tə ndaarha Chinəm bağhən ba ahu turya Yahuda, mbə 'ya sə 'wana Musa thləkrha aten firistaya tə ndaarha na nda kyarha ba ahu turya Yahuda wa.

¹⁵ Labardi thlək nəm ya tsaudə kəkafek, hərəm nən naarha na firis sə na kəla Melkidzedek kyagha ba.

¹⁶ Ndəghənggi tsauka firis mbə ka ngyakhrha nduwa əntin thlufarha wa, amma nəghən aten səsəmda yibrha mbuwana mii ngwaladghən sə.

¹⁷ Kəsər pər ndan tə ndaarha, “Firis ni sa yi pakwandə, kəla tur yi Melkidzedek.”

¹⁸ Malang nda tsahad kaar a man patu də kəsər ka yamid səsəmdəghən tə yamid thlarəghən.

¹⁹ Kəsər tsahad deleewar Musa mbə tsawang 'ya lələgdə wa. Amma nanənya na shiteena sə na ngga kaan ndusangga kəm thləmad Faara ba.

²⁰ Yandiya mbə kula tə aah thləm Faara wa. Fingya tsauka firisya, aah wa nda thləmnggən Faara wa.

²¹ Amma aahdə thləm Faara kyanən hu tar firis hai ndangna Faara, “Chinəm aah də thləm Faara

mbə tam hwasang 'ya ndanən wa, 'Firis ni sa pakwandə.' ”

²² Kəsər ka aah Faardı ya, Yeeso ni katenggən na mbang tsawang nda dəfmi diya tsauka ngga tə Faara.

²³ Firisyā yi kaar na nda hangga, kəsər mərri ndən 'yadangga mana kanda fa a dənda mbeedə tə tar ndan.

²⁴ Amma kəsər na Yeeso tə yibrha fa pakwandə, Yighən firistayirha yi pakwanni də.

²⁵ Tsaunən kee, nən mbang hərghang nda nafiya bəgha thləmad Faara bə tə man fadghən. Kəsər nən naarha tsə labaara tə Faara a meyed ndan.

²⁶ Tur mamnda firis dani ya na mid nəm kəsər nəghən chahal, chahal kula ən 'yaara fa, nəghən inggun ma fa dimiya, tə mamnggirha a talakh talara.

²⁷ Mbə kəla fingya mamngya firistaya wa. Mbə midghənsə naghā a fər sataka kətsar wa. 'Waghən fər sataka ka dimiyid aal fadghən, a nggərgha ənaarha ka dimiya fiya. Fərghən sataka katəra tal ka dimiyid ndan a sayidfi fər nən fadghən.

²⁸ A hu deleewar ngyakhrha Musa na nda wur mamnda firis hu kədiirha nanənsə ahur fiya. Amma aah thləm Faara, bəghən bə a kwasamad ngyahaddi, wurghən Wandı, tsauka chahal pakwandə.

8

Yinəm Mamnda Firis ndəna Kərəsti

¹ 'Ya nəm a ndaarha nanənya ndəna, nəghəm tə Mamnda firis na tsau hu tsənggam kutəryirha a yisəmad Faara a talara,

² tē əna taara a mbərha na chahal, ahu ka chamdi na ngga ənana Chinəm, mbə yandi ənana niifa wa.

³ Kala mamnda firis targhən ni fər ənfəra tē sataka, nanən kee mamnda firis di kyanəm ya tətani a fər 'ya nən.

⁴ Andam nəghən hu kəshiirha ni, kam mbə tam tsaurha firis wa, kəsər na firistaya sē na fər satakhkya kəla sakhna deleewar ngyakrha.

⁵ Na firistayini ya əna tar ndan a mbərha na chahal na kəla əngya na a talara. Kəsər a sayiddi na Musa a taksa chama yi Faara, kəs nda thləmadghən tē ndaarha, “A sənəsə a əna əngya na heu kəla kyado ni a wumnda.”

⁶ Amma nanənya fərang nda tar firis Yeeso yandi na ngga kaan kalgha yi kaar, kəla nana weerinda dəfmidi ngga kaan, nanən Yeeso ni ishgha a pathlang Faara tē fiya. Kəsər ənagha ndan aten weerinda dəfmee na ngga.

⁷ Kəsər andam mbə 'yasə dīmi aten dəfmidi na kaar ya wa, kam mbəm nggər kada dəfmee pak wa.

⁸ Amma Faara nadə dīmiyid nafiyighən ndən ndaanən, “Na sayi bayi, ndana Chinəm,
niya nggər fər weerinda dəfmee tē nafiya
Isəreela həu tē nafiya Yahuda.

⁹ Mbə a naarha kəla dəfmidi ənani tē chichiyin-
dan wa,
a fardfi kəs ni haar ndan kyang ni kanda sē
hu chehweed Masar,

kəsər ish wanda aten dəfmina wa,
kang kəsəra ni kanda, Chinəm ndagha kee.

- 10 Kulo weerinda dɛfmina ni ya, niya ɛnarha tɛ
nafiya Isɛreela,
ndagha Chinɛm,
niya chireethlɛng nggyahad na hai ahu hutɛn
nggindan
tɛ hur yindan.
Niya tsaurha Faar ndan
kanda kɛm nafina.
- 11 Mba nda nggɛr tsahang tula yindan ha,
nduwa nggɛɗayi ndan tɛ ndaarha, 'sɛnna
Chinɛm.'
- Kɛsɛr ko wunni nɛn a sɛn nggi,
katɛrarha atɛn tɛfɛewunda dɛgha hu
tɛpamɛnda dɛ.
- 12 Kɛsɛr niya chahang dimiyid ndan kanda dɛ,
tɛkɛm mbi nggɛr dɛl dimiyid ndan teena
ɓalwa.”
- 13 Ndikna Faara atɛn weerinda dɛfmɛɛ, tsang dɛ
yi katɛradghɛn suhurghɛn. Tɛkɛm 'ya na yi kɛtɛm,
tsaudɛ suhur dɛ, tsɛbaku nɛn a sahatta.

9

Hurad ngyakhrha atɛn tɛrang shilee Faara in

¹ Hu katɛra dɛfmɛɛ a pathlang Faara tɛ nafiya
Isɛreela, na kwaman tɛrang shilee Faara in sɛ, tɛ
mbɛd tɛrang shilee Faara in hu kɛshiirha.

² Na kɛngya sɛ sɛri ahu cham Faardi. A hu yandɛ
kɛnna na a mbee na mbɛd dɛfɛd patilla sɛ, tɛ tebɛr,
tɛ mburodi dɛfang nanda dɛ. Yandɛ mbɛrha ya
ndɛn na nda aarha mbɛrha na Chahal.

³ A pɛm shishamar dɛ ndɛghang nanda kɛnda
sahai, na kɛnna sɛ yi sɛri na nda aarha mbɛrha
na Chahal kaan.

⁴ A hur kændi na mbərha sə tangsang nanda tə təfasa ndəna nda nji urdi sə na sədghən mbənggən a tenggən, tə akwati dəfmee. Ənggini na səri ya kəmang nda fadghən tə təfasa. Ahur akwatid dəfmidi na tasau sə yi əna nanda tə təfasa na tə Manna ahurghən, tə səsal Haruna təfgha shee, tə mbəd chireethla yi feera səri yi dəfmidi.

⁵ Aten Akwatidi na əngya sə taksa na nda tə pakhkya fa na a kyad mamnggit Faara, kanda ni na fərang mishimnda mbədi na nda aarha mbed tər hakked dimiyirha. Amma nanənya mbəm mbang kala sə tətəl tətəl a tenggən wa.

⁶ A wumang nanda ənggina hai ya kiya, na firistaya kətsar narha kyarha hu kən yi tal də, nanda narha əna tar firis yindan sə.

⁷ Amma mamnda Firis katənggən ndəna kyarha hu kən yi səri də, nən kyarha mbədədə saara tal hu hura kee. Mbə kyarha mbədədə kula fara wa, nən əna sataka yi altənggən, təkəm fiya ənagha dimiyirha kula səndəndan sə.

⁸ Hu kiya Səsəna tə Pədənda a kyaddə ndarha kwaman kyarha a mbədədə na Chahal ingwadə a bal Chamda sə kət wa.

⁹ Yandıya ənsakhrha ni a kəshiid weeriya. Nən a kyat ndarha ən fər yini tə satakhkini na nanda a fəra mbə tsang hur nafini na a tərang shilee Faara in lələgda wa.

¹⁰ Tur ənggini ya nəghən a ten həbrha tə sarha tə tsabya dədamən-dədamən. Tur əngginiya ngyakhkya ni kee a ten thlu farha na a ənagha fiya taara təghən kapa na weerindəghən barha ba.

Far Yeeso ndana ka far sataka

¹¹ Amma bad Kərəsti ba ndən tsaunən ka mamnda Firis a ten əngya na nggəngga nasə nanənya. Kyadə hur Chamda də ənawana niifa tə haara, mbə tur yandī əna nanda kəshirha wa.

¹² Kyadə mbədadə na chahal kaan sara tal kee. Kyawa sadə tə far 'walya nduwa yi wan thlaaya wa, amma tə yighən fara, walang nən kəmsə hərəkrha yi pakwandə.

¹³ Ngyakhrha Musa kyaddə ndaarha nanda washang far 'walya tə far kwelya tə fish wan thlaaya a fiya fa ənagha ən tsanda. Yandīya ndəna tsang fingya natə paarha fa tsawa nda chahal hu farha.

¹⁴ Nanən yandīya kəkafək ni, ma nəm ndaarha tə far Kərəsti? Ndəghən mbuwa tə ən 'yaara fa, fərdə altənggən a Faara hu Səsəndi tə Pedənda yi pa kwandə, kəkafək na fərdi tsabang numad nəm də, hu əna əngya mbuwa ngga kəsər ka dəfang shilee nəm Faara in na tə yibrha.

Ləghəd dəfmi di hu mərta Yeeso

¹⁵ Tsaunən kee, Kərəsti ndən ishgha hu weerinda dəfmi diya, kəsər nafiya aah nanda na nda a thlə langaarha yi dəfmidi pakwandə, kəsər 'wadə teena mərdə shaulənggən fiya ahu dīmiyid ndan kətəm ahu katəra dəfmee.

¹⁶ A mal niifa dəf miighən hai aten langadghən, kəl a mər niifdi a tsə labaaara nda atənggən.

¹⁷ Kəsər dəfmee aten langaarha mbə əna taara wa kəl a mər niifdi, kəsər mbə əna taara a bal niifdi tə yibrha wa.

¹⁸ Ndən ənagha nden dəfmidi yi kətəm mbə tam əna taara wa kəl tə irra fara də.

19 Akwasamaddi përangna Musa əndi fiya na ahu ngyahaddi, təranggən far wan thlaaya sə tə yi 'walya, wumanggən tə aama, nggərgən tərang wuhwar dəfrha sə na nda aarha isob, tə was chaurarha na yiba tə fardī washang nggənən deleewar tsahadda fa tə fiya kəm.

20 Tərgəha ndəghən, “Yandiya ndəna fardī tsaukwa yi dəfmidī ndaana Faara a lafghən nun”.

21 Təkəm washang nggən fardī aten chamdī, tə aten kari heu na nanda manang thləm Faara təghən.

22 Ndagha ngyahad Musa kala əngya kəl ana nda chahal tə fara, mbə chakh dīmiyirha naarha sə a irr wa fara də wa.

23 Tsaudə tətə ni əngginiya ana nda məməl, tsawa nda ən sakhkya na a talara na nda chahal. Amma əngya na a talara tafad ndan kamdə a na nda chahal, tə satakhkya na ngga ma fingya yini ya.

24 Kəsər Kərəsti kyawa mbərha də na chahal tənna niifa wa, ənsakhrha ni kee kəla mbərha. Dəghən talara də tafadghən, ka dəgha kyad fadghən a mbed Faara kəsər ka kəm.

25 Mbə dənən talara də ka a naghə a fər al-tənggən atənggən-atənggən wa, kəla na firis na manggən kyarha mbərha də na chahal ka fad hurarha fa, tə fara mbuwa yighən.

26 A nadə kee, kəla tək Yeeso səsərha fa atənggən-atənggən, ka a katəra əna kəshiirha. Amma nanənya kyaddə altənggən katəra tal kee hu ngwala mii kəshiirha kəsər ka a tranggən səsəmnda dīmiyirha də hu fər satakh fadghən.

27 Kəla na niifa mərə katəra tal,

akwasamadghən kəl ngwa kumad Faara,

²⁸ nəghən kee kəm fər Kərəsti fadghən katəra tal kəsər ka a təranggən dīmid fiya də hangga. Ndəghən nggi kəm nən a nggər wutta ba yi səri, mbə ka a təranggən dīmiyirha də wa, amma kəsər a hərghanggən fīngya na badghən ba a kukwasang kanda fa.

10

Satakh Kərəsti katəra tal ni kee təkəm a heu

¹ Ngyahad deleewar Musa nəghən kəla mishim-nda əngya ni na ngga balgha bayi a mbee, mbə kad ənggina ni ya wa. Nanən kee tsəkkwa kala fīngya na a ndusang Faara fa tsawa nda lələgda aten satakhkini na nda fəra ka fad hurarha fa wa.

² A ndam na ngyahaddi mbang, kam malang nda əna sataka. Hərəmna nafiya na dəfang shilee Faara teena 'wanda teena tsau nda chahal, balwa nda nggər numarha aten dīmiyid ndan balwa.

³ Amma aten turya satakhkini ya, na dāl dīmiyirha in sə ka fad hura fa,

⁴ kəsər mbə tam ənarha hai far kwelya tə yi 'walya tsuthlang nda dīmiyirha də wa.

⁵ Tsaunən kee, sayiddi bana Kərəsti hu kəshiirha ba, ndəghən, "Satakhkya tə ən fərya mbə midwasə wa, amma farha ndəna a ngweerha fa təghən.

⁶ Mba tək mbənda fa tə sataka yi njirha tə yi tsuwulth dīmiyirha wa.

⁷ Tərgha ndee, 'Kulo nggi ya, Faara, bani ba a əna 'ya ni na midwa, kəla nanən chichireethlee hai aten na ahu ngyakhrha.' ”*

* **10:7 10:7** Dzabura 40:6-8

⁸ Katəraghən ndaarha, “Satakhkya, tə ən fərya, tə satakhkya yi njirha, tə satakhkya yi tsuthlang nda dīmiyirha də, mbə midwa sə wa, mba tək mbəndə ndan fa wa.” Ko nanən fərna ndan kəsər ka ‘ya ndana ngyakhrha.

⁹ Tərgħa ndəghən, “Kulo nggi ya Faara, bani ba a əna əndani na midwa.” Dəfanggən katəra dəfmeə a man patu də ka a əna taara nda tə yi səri.

¹⁰ Kəsər ka nggəmnda Faara fa tsau dəm chahal hu fərra satakh fad Yeeso Kərəsti katəra tal tə heu kəm.

¹¹ Kala parra fara kala firis nən isha aten targħən, nən fər tur sataka tal mbuwa tam tsabang dīmiyirha də.

¹² Amma Kərəsti fərdə fadghən sataka katəra tal yi kakwan, tərgħa tsauka a yisəmad Faara,

¹³ ka a fərđi nəghən a kəla fatsangghən fa na a tsawa nda a kamughən.

¹⁴ Kəsər ka fər sataka katəra tal tsawang də nafiya Faara a na nda chahal pakwandə.

¹⁵ Səsəna təpedənda kəm fərdə shedawa, kəsər ndəghən,

¹⁶ “Yandīya ndəna dəfmiina niya ənarha tə kanda, a kwasamad sayiddi, ndagħa Chinəm, niya dəfang ngyahad na ahur ndan hai, təkəm chireethləng nggi hai ahu huden ndan.”

¹⁷ Tərgħa ndəghən, “Mbi dəl dīmiyid ndan teena tə aiben ndan bal wa.”

¹⁸ A chahang nda dīmiyirha də, balwa satakh dīmiyirha sə wa.

Taama dəm mbeedə tə naarha tsau tə Faara fa

¹⁹ Nanən kee, shayina, fərang far Yeeso kaali kəm na a mbanggəm dərha mbəda də na chahal.

20 Ndəghən inangga kwamana kəm hai, ndəna kwamam yibrha, tə shishamar di thləwusgha, ndəna fadghən.

21 Nəghəm tə firis na manggən na a əna kutəryirha hu wuri Faara,

22 Nanən kee taama ndusəm a thləmad Faara də tə hura tsahai, tə həhəsyirha bəgha bə hu fərkəkafek. Tama tsawum tə hura chahal, naghə hur nəm tsahai kula ən 'yaara a fad nəm, tə kəm fad tsab dədə tə aama na ngga.

23 Tama kəs shiiten də nəm ha kula rəbrha fa, fər nəm shedawa tə shembe kəsər niifdi dəfgha mee a kəm nəghən tə kəkafek fa.

24 Tama kada kwamana nəm na a danggəm ndan sə hu nggəmnda tə əna tarya na ngga.

25 A malang dəm wumteena kəla na fingya ənaarha wa. A meyedghən, taama fərang kaali nəm ndan, kəla sənnunsə takh far Chinəm a nduwussa bə.

26 A dədəm mbeedə tə əna dīmīyid thləmən a kwasamaddi wal nəm sənda yi kəkafek, mbə fər sataka sə takhka na a tsabanggən dīmīyid nəm də wa.

27 'Ya takhka kee kəl kəla ngwa kumarha fa tə thlerra waarha na a njang nda fa sarya faara də.

28 Kala niifa kargha ngyakhrha Musa fa na nda a bəlang nda kula hədang nda fa, aten 'ya thləkna shedawayə səri nduwa mahan.

29 Nafiya na a wal tsətsəlla kaan ndəna fingya kargha Wan Faara fa. Kanda ni nafiya ənaghə əngya mbuwa chahal a far dəfmidi tsawangga kanda chahal. Fingya ni kəm sargha Səsəna tə Pədənda bəngga nggayid Faara bə. Sənggunsə

nafiya kiya kamdē nagma tsətsəllə ndan pak ma finginga fiya wa?

³⁰ Kəsər səndəm niifdi ndagha, “Nggər haara mu yina ni, niya tiighən.” Nggərghən ndaarha, “Na Chinəm a ngwang kumarha nafighən sə.”

³¹ Ən tərəm nda ni na a kyagha niifa hu har Faara hai na tə yibrha ha.

³² Dalama teena hai tə tsawud kətəm akwasamaddi wal nun kukwaryid Faara. Kərəs nun kaan hu yanda ləghədgha tə səsaaarha.

³³ Fara səmən na fiya a 'yar kun səsangganda kun a mbed fiya. Fara səmən kəm na nda wumang kun tə nafiya na a sa tur səsadda fa ya.

³⁴ Nuwun a səsaaarha kəla finginga na hu porsəna, kun a kyad wutsəfayirha akwasamaddi thlang nanda karid nun, kəsər səndun sə mbə ngaala sə wa nun a wal kənaghən na ngga yi pa kwandə.

³⁵ Nanən kee a muwang dūn həhasyidda də kyanun ya wa, kəsər na kənaghən sə kaan.

³⁶ Kamdē a kərsun nanənya, tənun dərha mbeedə tə əna 'ya na mid Faara. Nun a wal əndi dəf nən miighən a kun.

³⁷ Kəsər “takhkən ngguchit, ndəghən ndagha nəghən bayi nən a bərhəba mbə a tsərha titing wa.

³⁸ Nafina na tə nggayirha fa na nda a tsaurha tə kəkafek fa. Amma a wud niifa tal ahur ndan a samarha də, mbi tək mbənda fa wa.”

³⁹ Amma kəm mbəghəm ahur nafini na wutta samarha də sakhda nda wa, kəm nəghəm ahur nafini fərgha kəkafek walgha hərəkrha.

11

Kyad fərkəkafekirha

¹ Nanənya fərkəkafek 'yani nəm shiteena atenggən, tsauka 'ya ni mbuwa nəm mbang naarha tə yirha.

² Hu fərkəkafek ni walna nafiya kaar faala a har Faara.

³ Hu fərkəkafek ni sənang nəm hai tə ndaarha tə thləghəd Faara ni əna nanda kəshirha, heu tə əngya nəm naarha, kyagha nda ba hu əngya mbuwa nəm a naarha.

Həshya fərgha kəkafek

⁴ Tə fərkəkafek ni fərna Habila sataka na ngga a Faara kalgha yi Kayinu. Hu fərkəkafekkidghən ni wal nən faala a har Faara tə ndaarha nəghən tə nggayirha fa. Ko nanən Habila mərđə, amma kəsər ka fərkəkafekkidghən balghən aten kaala sə.

⁵ Tə fərkəkafek ni tərang nanda Enok talara də, kəsər amawa nən mərri. Ndagha Deleewar Faara, nawa ndan wa kəsər tərang Faara də. Kapa na nda tərang fər nda shedawa tə ndaarha ənadə 'ya mbənangga Faara.

⁶ A mbə tə fərkəkafek wa mbəm tam ənaarha hai əna 'ya nəm na a mbənanggən Faara wa. Kəsər kaala niifa na ndusang Faara fa tətani a fərkəkafek nən tə ndaarha na Faara sə nən a fər kəna taara a nafiya kadagha ndən.

⁷ Tə fərkəkafek Nuhu, a sayiddi yiyang nanda thləmaarha fa aten əngya nawa na yirha, hu tərəmnda yi na chahal taksa nggirggi aama nən ka a hərghanggən nafiyighən. Hu fərkəkafekkidghən ngwang də kumarha kəshirha sə, tsauka tə har langaad nggayirha na kyarha ba hu fərkəkafek.

⁸ Tə fərkəkafek Ibrahim ənadə taara tə 'ya ndangna Faara a dəgha mbərha dənən a thlə

langadghən sə, kula ndəghən sən mbədi nən dərha saadə.

⁹ Tə fərkəkafek tsaudə kəla ronga hu chehweddi dəfna Faara mighən nən a fəranggən. Tsauka hu chamgya, kəla ənana Ishaku tə Yakubu, kanda tsauka kəm fa har langaad dəf miidi.

¹⁰ Kəsər Ibrahim nəghən a kəla wupəri da fa tənna Faara, wupəri di tənna Faara.

¹¹ Tə fərkəkafek ni ko Saratu ni waldə wee həshin, ko nanən kwarenga ni, ko nanən Ibrahim suhur də kaan a sayiddi. Fərdə kəkafek tə ndaarha na Faara a kəs dəf miighən.

¹² Nanən kee, a fad niifa tal, suhurgha takhka a mərə, ndən nggətgha turya hangga kəla wufəlngarya a fərah amshi, təkəm kəla wuchehweed kufaarha na a mii wuri aama mbuwa nəm mbang thlədang.

¹³ Nafini heu ya mərgha nda də hu fərkəkafek. Thləwanda ənggini dəfna Faara mighən wa, amma naghə nda ənggina də ya inggun, təkəm nggəmnda fa tə ndarha rongya kanda aten kwamana hu kəshiddi ya.

¹⁴ Nafini na ndaarha kiya, kyat nən ndaarha na nanda a kəlarha mbeedə a wal chehweerha nda yi altendan.

¹⁵ Andam na nda a numarha aten chehweddi mal nanda a samarha, kama wal nda kwaman wutta də.

¹⁶ Amma dəf nda teena aten chehweerha na ngga kaan a talara. Ndəghən dani shidang ngwa nən Faara a aaghən nda Faar ndan. Kəkafek, tangsang də wupəri kanda sə.

¹⁷ Tə fərkəkafek ni Ibrahim a sayiddi kəkərang nanda, fər nən Ishaku ka sataka. Wato, ndəghən

thlēgha dēf miidfi nēghən nggungwa fa a fər wanggən nən na tətal kee,

¹⁸ ko ndang na Faara, “A fad Ishaku ni na nda thlēdang nda tur yiwa.”

¹⁹ Ibrahim numadē tē ndaarha, Faara ndəna mbang thlēng mērya sē. Hu karapu, thlēng ngganda Ishaku sē hu mērra.

²⁰ Tē fərəkəkafek fərang Ishaku parka Yakubu tē Isuwa aten əngya na bayi a mbee.

²¹ Tē fərəkəkafek, Yakubu a sayiddi nanən a mēra, fərang dē parka wangya Yisufu kyab, tərang dē shilee Faara in a sayiddi teheng nən fadghən aten səsəlghən.

²² Tē fərəkəkafek a sayiddi takh na Yisufu a mēra, ndik dē aten kyad wangya Isəreelaya sē a chehweed Masar, təkəm maldē pathla hai aten pangnda aal yighən.

²³ Tē fərəkəkafek ni a sayiddi nggət nanda Musa bəbengga fa nggətyighən ndəree mahan. Ənanda kee kəsər sənda sē tē ndaarha wandiya nēghən ngga, təkəm tərəm ngwanda tē 'ya ndaana kutəra wa.

²⁴ Tē fərəkəkafek sayiddi manna Musa sē, kar dafa a aaghən nda wan wutarad Fir'auna.

²⁵ Wurdē a səsagha tē nafiya Faara ameyed tək mbənda fa hu dimiyarha yi beena ngguchit.

²⁶ Numadē a səsagha ka Kərəsti ma wal kəna Masar nən, kəsər njang dē yirha 'ya nən a waala a mbee.

²⁷ Tē fərəkəkafek ni malna Musa Masar, tərəm ngwa səbrha hur kutəra wa. Njidē teena dərha mbeedē kəla nanən a njang yirha yandī mbuwana yirha a naarha.

28 Tə fərkəkafek ni laf na Musa wutsəfayid tədaarha də, təkəm wash də fara a mii kwad kirma kəsər amawana təthlənda Faara bəl fad wan 'waya tsuwar wan 'waya Isəreelaya fa.

29 Tə fərkəkafek ni kyana Isəreelaya də tə wuri aama na yiba kəla aten chehweerha na hwarghən. Amma na mid Masar yini ənaarha kəla kanda hwaa nda də.

30 Tə fərkəkafek ni chana kalthman Djariko hai, akwasamaddi tiurang nanda hai yi beena məd.

31 Tə fərkəkafek ni Rahab səsuwaddi, bəlang ngwanda həu tə nafini kargha mee fa wa, kəsər thlədə fa harmu chehweddī tə dədemnggirha.

32 Ma ni nggər ndaarha? Mbə kwamana sə a harna na kalisə aten Nggidiyon, tə Mbarak, tə Samsən, tə Yefta, tə Ndauda, tə Samaila, təkəm annabiya wa.

33 Tə fərkəkafek ni thlang nanda kutəryirha, əna nggayirha nda, wal nanda əngya dəf nanda mighən tsauka kəkafek, nggəlang nanda mii ləfariya.

34 Bəlangganda sheneu waarha hai, hərga nda ma chimnda thlauh kəlara. Tsangganda səsaukhkirha tsauka kanglang. Rək sodjaya chehweeya nda.

35 Fingya nishya thlənda mər yindan thleng nanda kanda sə hu mər. Fingya ahur nafiniya səsang nda kanda, amma kanda kəm kar nda fa a kal kanda nda hai, təna nda wal thliirha sə hu mərya hu tsaurha də na ngga.

36 Fingya waa kanda nda, tsada kanda nda, fingya kəm kənanng ngganda kanda tə wuyiwurra, muwangganda kanda hu porsəna də.

³⁷ Fingya bəlang ngganda tə mukrha tə ferya, fingya kudmangganda kanda hai səri, fingya kəm bəlangganda kanda tə thlaukh kəlara. Na nda a wiirha hai tə pam chauraya tə pam 'walya a fad ndan. Tsawa nda hu yamirha, tə səsarha, tə kəm kyala nda tə kanda.

³⁸ Mbə kəshiddi ngga a kanda ya wa. Na nda a wiirha hai kəla rongya a kaheerha tə wumngya. Na nda naarha mənda a kabeyya, tə kwaya na kamu chehweerha.

³⁹ Nafini həu ya ko fal na Faara kanda aten fərkəkafekkid ndan, amma ko nanən kee, thləwanda ən dəf miidi wa.

⁴⁰ Kəsər Faara 'wadə teena fərang də 'ya kəm na ngga, nanən kee mba nda tam ləghəttə kula kəm wa.

12

Tsətsəlyid Faara kyad nən nggəmnda

¹ Tsaunən kee, nanən muwang fa shedawa kəm madufu, tama muwanggəm kala 'yadə na a 'yadanggən kəm fa. Taama muwanggəm dīmiyirha də kəsgha kəm ha kenkeng, tama kəm kəsəm tə pəpəla daddi na a mbed nəm.

² Tama irang yirha nəm Yeeso fa, ndəghən na katəra fərkəkafekkid nəm təkəm tə bəngga ləghəttə fərkəkafekkid nəm ba. Kəsər ka wutsəfayirha na a mbədgən, kərəs də kadiddi, tsawang də ən shilee kəla mbə 'yani wa, nanənya nəghən tsau a yisəmad tsənggam kutəryid Faara.

³ Numama tə niifdi kərəsgha tə kaara ənangna fa dīmiya fa, amawana mid nun dəkhrha də, nduwa malanggun shiiten nun.

⁴ A hu yan ndənun tē dimiyirha, tsəkkwa na a irgha yinun fara dē wa.

⁵ Mbədang nən kun tē labar fər kaali ndangna Faara kun kēla na china ndang nda wanggighən wa? Ndanən, “Waana, kothləmaarha hai ana Chinəm a taksorha, ma malang na sheng teena fa anadē a yanorha wa.

⁶ Kəsər na Chinəm tsətsəl kala niifa nggəm nən, təkəm nən tangsang kala niifa thlənən tsauka wanggən.”*

⁷ Kərsaama tē səsarha nun a tək fa, a tsauka tsətsəlla ni na Faara a ənang nda kun kēla wanggighən. Na wee sē mbuwa na chin tsətsəlla wa?

⁸ A tsətsəl wanda kun kēla na wundakhnaya waala wa, wumiterya ni kun, mbə wangya hur minda ni kun wa.

⁹ Mbə kee ma wa, nadəm tur tsətsəlla ənang na chingginəm kəm, fərang mamnggirha nəm kanda atenggən. Ashe, məməlwa a nggəməm fa tē tsətsəlla Chinəm yi Səsəna, kəsər ka a wal yibrha nəm wa?

¹⁰ Chingginəm yi thlu farha nanda tsətsəl kəm yi sayi ngguchit kee yi nggəmnda hur ndan, hu numad ndan nəghən ngga, amma Faara nən tsətsəl kəm kəsər ka a danggən kəmsə, hu ənaarha kiya nəm a tsaurha nafiya na chahal, kēla ndəghən.

¹¹ Mbə tsətsəlla sē nəm tək mbəndəghən fa hu sayiddi na nanda a ənaghən wa, nən hatta fa. Amma a kwasamadghən nən bəng tsawud dədəmnggirha bə tē nggayirha a fingya walgha tsətsəlla təghən.

* **12:6 12:6** Karapu 3:11-12

12 Tsaunən kee pəpənaman haryi nun də tə wadeeyi nun targha,

13 Pəpənanggun kwamangya də na ngga a saryi nun, kəsər amawana səfəngya wal tsərbathla, a meyedghən wal kənda nda.

Yiyi thləmarha aten kar nggayid Faara fa

14 Kadama tsawud dədəmnggirha tə kowunni, tsawama kəm chahal, kəsər mbə niifa sə na naa Chinəm wa kəl a nadə chahal.

15 Kwarama nadə niifa kədeng nggayid Faara. Kwarama nadə niifa tsaurha ndəghən ni kul ndikrha səghən na bang nda səbrha ba, səbanggən fiya də hangga.

16 A sənunsə, a əna niifa kulafayirha, nduwa mbə tərəm Faara wa kəla Isuwa hengga mamng-gidghən də yi wan 'warha ka deng ənnarhami tətali kee.

17 Akwasamadghən, kəla sənnunsə, ana midghən sə a har langad parkad də nən, kar ndan fa. Mbə 'yasə nən mbang ənaarha na a nggəranggən ənda hai ənan nən wa, ko nanən na midghən sə a wudənggən parkadda nən ba tə aam yirha.

18 Bawun ten wumnda Sənai ba nəm mbang tsuwara fa wa, ko a thləmad waarha ba na kəssa wa, ko a thləmad wula ba na tikdik wa, nduwa kad 'yaara,

19 nduwa pi kodwomnda, nduwa urarha na a ndikrha fa fingya na a səkkən a hwana nda tə ndarha a dənda mbeedə tə kalang nda kanda sə wa.

²⁰ Kəsər mbangwanda kərəsta tə 'ya ndaana nda, “Ko mabi ni tsuwargha wumndəda fa, kəl a muk kanda nda har mərə nda.”

²¹ Əndi na nanda ya tsaudə ən tərəmnda ni kaan, ndən ndaana Musa, “Fadna a rəbrha fa kəsər ka hərənga.”

²² Amma bəfun wumnda Urshalima bə, wupəri Faara na tə yibrha fa, Urshalima yi talara, tə wumten wutsəfayid fathləngya Faara mbuwa nəm mbang thlədang nda kanda.

²³ Bəfun thləmad fa takkwaya bə wan 'waya na thləmnggi ndan chichireethlee hai a talara. Bəfun thləmad Faara bə na ngwang kumarha kowunni sə, tə thləmad səsəngya nafiya Faara na tə nggayirha fa lələgda.

²⁴ Bəfun thləmad Yeeso bə, ndəghən ishgha tə weerinda dəfmee a pathlang Faara tə fiya, təkəm fardi irang nanda də na a ndikrha fa ngga kaan ma far Habila.

²⁵ Kwarama, a kardun yanda fa na a ndikrha fa wa. A sənunsə nafiya kargha sək Musa fa yiyangga thləmarha kanda fa hu kəshiddiya hərəkkwa nda wa. Kəkən nəm wal hərəkrha a kar dəm yanda fa na a yiyang thləmarha kəm a talara hai?

²⁶ A sayiddi urad Faara tsang də 'ya kəshiirha fa. Amma nanənya dəf də mee tə ndaarha, “Niya nggər tsang 'ya kəshiirha fa, mbə kəshiirha katənggən kee wa, amma heu tə talara.”

²⁷ Labardi ya, “Katəra tal faddən,” kyadgha ndaarha na nda a kədəng ənda də tsang nanda 'ya fa, wato nanda a kədəng ənggina də əna nanda, tənə ənggini mbuwa tsə 'ya fa tsaurha.

²⁸ Tsaunən nəm a thlə kutəryirha mbuwa tsə'ya fa, tama tsawum tə usarha, tərang shilee nəm Faara in kamngga hu tərəmnda tə fər mamnggirha,

²⁹ kəsər Faar nəm kəssa waarha ni.

13

Satakhkya na mbənanng Faara

¹ Dama mbee də tə nggəm ndan yi wanmanggirha.

² A malang dūn ənanng nggayirha nun rongya wa, kəsər hu əna 'ya kiya ndən ənanng na fingya taara fathləngya Faara, kula səndə ndan sə.

³ Dalama teena hai tə fingya kənanng nanda kanda hai hu porsəna, tsauka kəla nuwun kəkəna heu tə kanda. Təkəm fingya na nanda a səsang kanda, tsauka kəla kunni na a səsarha tə kanda.

⁴ Kun heu a fərang mamnggirha nun kakhrha. Ngwa tsauka wusər kahad nun chahal, kəsər na Faara ngwang kumarha nafiya sə na əna susuwayirha tə kulafayirha.

⁵ Nama inggun ma nggəm wudəbəla, usama tə 'ya nanun təghən ha. Kəsər ndagha Faara,

“Mbi tam mal sa wa,

Mbi tam kar sa fa wa.”

⁶ Nanən kee, taama nam hwas-hwas ndam,

“Chinəm tə thlarrə na ni,

mbi tam tərəm nda wa.

Mana niifa tə wasa in əneerha?”

⁷ Dalama teena hai tə mamnggi nun pərangga Laḅar Faara kun. Kəlaman tsawud ndan, tsahama tur tsawud fərkəkafekkid ndan.

⁸ Yeeso Kæræsti ndæghæn dæ na a bærarha, tæ weeriya tæ pakwandæ.

⁹ Ma sakhdang weerinda tsahaya hutén nun wa. Kamdæ a wal kaali næm tæ nggayid Faara, mbæ tæ æn tiina dædamæn-dædamæn yi hæb ænnarhami mbuwa thlar nafiya na a takkwaghæn.

¹⁰ Næghæm tæ mbæd nji sataka mbuwana ko firistaya yi Cham Faara hæbrha sæ.

¹¹ Na mamnda firis dærha tæ far mabiya a mbærha dæ na chahal ka a fær sataka næn yi chakh ðimiyirha, amma thlu mabiyini nanda njang nda dæ a kæsær mbædi.

¹² Næghæn kee kæm sæsagha Yeeso a kæsær wupæri ka a tsanggæn fiya chahal tæ farghæn.

¹³ Nanæn kee tama kyam sæ dæm thlæmadghæn dæ, a kæsær mbæda dæ, kæsæm tæ tur sara sanæn fa.

¹⁴ Kæsær kæshiddiya mbæ wuri tsawud næm ni yi pakwandæ wa; amma næm a kada wupæri na bayi.

¹⁵ Tsaunæn kee, tama dæm mbee dæ fær sataka yi fal Faara hu Yeeso, ndæna falla pær mamnggid thlæmnggæn.

¹⁶ Ma malang dún æna nggayirha tæ wumteena tæ 'ya nanun tæghæn ha wa, kæsær tur satakhkini ya næn mbænanng Faara.

¹⁷ Færaman mamnggirha mamnggi nun tækæm færa man aal tennun kanda, kæsær na nda kæla yibæd nun ha kæla nafiya na a fær kiræssa tar ndan. A færang dún mamnggirha kanda na nda a æna tar ndan tæ wutsæfayirha, a mbæ kee wa, na nda a ænaghæn tæ sæbrha hura, anadæ kee mbæ 'yasæ næn dæng kun sæ wa.

¹⁸ Hwanaman Faara kan teena. Sæn fad nan sæ na hur nan chahal, na mid nan sæ a æna 'ya nan

na ngga kətsar.

¹⁹ Niya hwan kun, a hwane Faara nun teena təni wutta thləman nun də tsəbaku.

Parka tə ngwala mii labara

²⁰ Faara na fər dədəmnggirha ndən thlengga Yeeso Chinəm sə hu mərri. Yeeso nanənya na tə lafirha na manggən ənana nda taara tə farghən ka a tangsanggən dəf mii Faara yi pakwandə tə chibədghən.

²¹ Ngwa fərangga Faara əngya kun na nggəngga kəsər ka ənanun əngya na midghən, ngwa əna taara nən ahur nəm mbənanngga hu Yeeso Kərəsti ndəghən tsauna mamnggirha təghən pakwandə. A tsauka kee.

²² Niya hwan kun shayina, kərsaama tə yiyi thləmaddi ya, kəsər mbə labara ni nzang chireethleng ni kun də wa.

²³ Na minnasə a sənunsə tə ndaarha wanmanəm Timoti kal ndan ba hu porsəna. A bada ba wet, nan a barha ba kan kyab a ban na kun.

²⁴ Ndaman 'ya mamnggi nun fa tə nafiya Faara na a mbədi. Nafiya Faara na a Italiya kanda a ndang 'ya kun fa.

²⁵ Nggayid Faara a tsauka tə kun həu.

Hona Bible
The New Testament in the Hwana language of
Nigeria: Hona Bible

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: Hona (Hwana)

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 18 Jul 2025

d942b897-c376-5386-bfaf-e0ce21c59136